

zin. Ook wat ng heeft, kan en: het moet e werking van is naar onze ap, die altijd ook geheel op s de vreeze des f. En aan dat Vereniging in de praktijk el steeds voor et noodig zijn te handhaven; denken en op rheden toe te raap het voor oor haar groei e voornaamste

— altijd voor ref. Want ten ar verre boven n vruchtboom n staat nooit zels hun eigen enij God hun bij al ons wer- maar ook op onzen arbeid lfs voor elken elijk zijn. Laat er lippen, wille den bekroone. geven wil, aan bracht worden. jn, met het oog g: „Loof den e van zijne wel- kwartaal dat eid zij over ons met het oog op Alles wat uwe t, en „doe het

met hartelijke a de presentie- commissie, be- ghout en Da. van de afge- zien en accoord en der vorige an het bestuur

deling van het aringen maakt Kerken, in het ie nog nimmer t der Synode, e collecteren, fidium. Doch t meer.

aandacht op, gielijke reden ok nog moeten Willige Lange- overige brengt emende wijze, der kerkelijke t is openaakt, at volledige en gedaan wordt, n nu ook het d in overeen- an het bestuur men de alinea oofd hierbij te og vijf kerken drukt letters, ven, dat door d besluit werd

, dat dan toch ag en Zuidhorn an oordeel, dat e uitzondering e op deze wijze en. Hij blijft het genoemde

geen bezwaar; het verslag is g tegen deze XXVI); ermeld blijven, omen tot een r bestaat tus- ter Vrije Uni- ken in Neder- aandacht van

de te geraken, de Synode te kt waren, heeft o rusten, ook in het er Universiteit ncept contract erken, waarbij voor de hand- denia zonden emde daarop e uit de hee- s en Dz. Van pt der Synode

mededeeling verstand aan- ens, en geeft ging, de drie te vervangen rmeld blijven, van 1903 tot ul hebben om gen wijzigin- schen de Ver- Senaat zijner- bestaande uit utgers en Dz. ke van prae- r het bestuur op dit punt VII (regel 9) rstgenoemde ag wordt nu segging voor port over het or de Com- gadering be- d dat de reke- vonden. De at, doet voor-

Prof. Fabius merkt op, dat ook in het al geloopen jaar een aanzienlijk bedrag door de Vereeniging is besteed aan het Studietoel; het schijnt hem noodig dat hierbij rekening worde gehouden met de veranderde omstandigheden. Wordt onze wensch vervuld en het wets ontwerp in zake Hooger Onderwijs aangenomen, dan zullen ook van Overheidswege bezuren beschikbaar worden gesteld; en overigens acht spreker de verzorging van dit belang meer te liggen op den weg van Kerkeraden en particulieren. Die kunnen beter beoordeelen of in hun kring het wenschelijk is, dat een onbemiddelde jonge man met groote gaven Hooger Ouderwijs zal ont- vangen.

Vooral in het begin was het voor onze kerken noodig dat ze geholpen werden; maar die tijd is voorbij, zoodat het aanbeveling verdient deze uitgave in het vervolg te beperken.

De Voorzitter is het met deze opmerking eens, en voegt daaraan toe, dat het woord Studietoel op de gedachte zou brengen, dat er inderdaad zulk een fonds zou bestaan; doch dat is niet het geval. Hij beveelt de uitgesproken gedachte in de overweging van heeren Directeuren aan. De President Directeur, de heer S. Baron van Heemstra deelt mee, dat er wel geen groot fonds maar toch een studiefonds bestaat ten bedrage van f 13000, dat weldra nog door een aan dit fonds vervallen legaat zal worden vermeerderd. Dit fonds is er voorts niet alleen voor theologen; op dit oogenblik worden er ook juristen uit ondersteund. Het blijkt dus, dat de Hoog- leeren zich niet dagelijks bezighouden met deze bestuurszorgen. Overigens zijn aan het bestuur de veranderde omstandigheden niet ont- gaan, en is het mede van oordeel, dat deze zorg niet in de eerste plaats aan de Vereeniging hoort. Hierna wordt het rapport goedgekeurd.

Aan de orde is nu punt 6 der agenda: Benoemingen:

a. Van een bestuurslid, in de vacature die ontstaat door de periodieke aftreding van den heer S. Baron van Heemstra, die niet herkies- baar is.

Voordracht van het bestuur: H. W. van Marle Jr. en L. G. Weiss.

b. Benoeming van een lid der commissie van toezicht op het geldelijk beheer, in de vacature die ontstaat door periodieke aftreding van den heer L. G. Weiss, die niet herkiesbaar is.

De Voorzitter vraagt of er ook leden zijn, die aan de vergadering wenschen voor te stellen, aan de voordracht voor bestuurslid nog één of meer namen toe voegen. Daartoe blijkt geen begeerte te bestaan.

Als candidaat voor de Commissie van toezicht, voor welke het bestuur zelf geen voordracht kan doen, wordt uit het midden der vergadering genoomd de heer J. Balhuizen.

Tot leden van het stembureau worden be- noemd de heeren Mr. H. W. Hovy, M. Brouwer en Ds. Jongbloed.

Thans wordt het woord gegeven aan Prof. Dr. H. BAVINCK,

die ongeveer als volgt zijn onderwerp inleidde: Over uitbreiding der Universiteit, wier belan- gen ons hier op dezen dag samenbrengen, wensch ik enige gedachten in uw midden neer te leggen. Of de bespreking daarvan zal kun- nen leiden tot eene conclusie, die in stemming gebracht en aangenomen of verworpen zal wor- den, weet ik niet. Maar van meer waarde dan zulk een conclusie is de bevestiging van de overtuiging, dat wij allen, leden, begunstigers of belangstellenden van de Vereeniging voor Geref. Hooger Onderwijs, ieder naar de mate zijner gaven, het onze hebben bij te dragen, om het ideaal te verwezenlijken. Dat ons bij eene Chris- telijke, Gereformeerde Universiteit voor oogen staat en met geestdrift bezielt.

Het onderwerp is niet nieuw, het is van de stichting der Universiteit afaan de oorde ge- weest, het is nog actueel en zal ook in de toekomst op het agendum een plaats blijven innemen. Maar er kunnen omstandigheden zijn, die ons dwingen, om meer dan anders aan dit onder- werp onze aandacht te wijden. Van dien aard is het ontwerp tot wijziging van de wet op het Hooger Onderwijs, dat door de Regering inge- diend en door de Tweede Kamer aangenomen werd, en dat, met het oog op den uitslag van de verkiezingen voor de Prov. Staten, waar- schijnlijk na korteren of langeren tijd tot ver- heven zal worden. De overwinning, daarin door de verbonden Christelijke partijen behaald, is vooral grout in zedelijke betekenisse. De naan- cieele voordeelen voor de Vrije Universiteit zijn niet noemenswaard, vergeleken met de som- men, die de openbare universiteiten uit de Staatskas ontvangen. Maar er ligt in de wet, indien ze aangenomen wordt, eene recht- erkenning van het Bijzonder Hooger Onderwijs, welke, evenals op het terrein van het Lager Onderwijs, in de toekomst van groote betekenis kan zijn.

Zij legt echter ook aan de bijzondere Hoog- school eene verplichting op, waarvan al hare voorstanders zich niet diep genoeg doordringen kunnen. Want de politieke strijd voor de vrij- making van het onderwijs, hoe belangrijk ook, is toch de voornaamste niet. Deze strijd dient alleen, om aan het bijzonder onderwijs licht en ruimte te verschaffen, om het te bevrijden van den druk eener onbillijke concurrentie, om er vrijheid van beweging aan te schenken. Maar na dien politieke strijd komt in verhoogde mate de wetenschappelijke worsteling aan de orde. Naast en na het zwaard moet de troffel ter hand genomen worden, om den aangevan- gen bouw met kracht voort te zetten en zoo mogelijk tot voltooiing te brengen.

Aan ons aller conscientie dringt de vraag zich op, of wij aan dien bouw willen medewer- ken, of wij onzen tijd, ons geld, onze kracht daarvoor over hebben, of we bezieling en toewijding genoeg bezitten, om op het ingelagen pad voort te gaan en te volharden tot den einde toe. Als er zeker resultaat in den politieke strijd is behaald, dreigt er gevaar van verslap- ping en inlating. En toch, dan vangt de wetenschappelijke strijd op het gebied van het onderwijs eerst aan. Dan moet het bewijs geleverd worden, dat de wetenschap des geloofs, niet alleen in de theologie en voor de Kerk, maar ook in de andere faculteiten en voor heel de maatschappij, in waarde, in rustige ontwik- keling, in degelijkheid en vruchtbaarheid zeer verre die des ongelooften overtreft.

En daarom versta ik onder uitbreiding der Universiteit in de eerste plaats de versterking en vermeerdering harer sympathie in de kringen van ons volk. Evenals de Christelijke lagere school, is ook de bijzondere school voor Hooger Onderwijs geboren uit den nood der tijden, uit de behoeften des volks. Zonder twijfel wordt uit den aard der zaak het belang van Christelijk lager onderwijs veel dieper door het volk besef- dat dat van Christelijk Hooger Onderwijs. Het volk heeft hier voorlichting en leiding van noode, evenals en meer nog dan elders. Maar dank zij die voorlichting, is ook het oog des volks in breeden kring voor de behoefte aan Christelijk Hooger Onderwijs, aan Christelijke opleiding

van onze juristen, literatoren, medici enz. opengegaan. Het bijzonder hooger onderwijs is de consequentie van het bijzonder lager onderwijs. Maar indien de Vrije Universiteit in dezen zin uit de behoeften des volks geboren is, dan heeft ze ook hoe langer hoe dieper en breder in het hart van dat volk hare wortelen te slaan. Tot zekere hoogte kan geen enkele Universiteit buiten de sympathie van het volk bestaan. Want eene Universiteit dient niet alleen tot beoefening der wetenschap, maar ook tot bekwaaming van de toekomstige leiders des volks. Maar in bijzonderen zin geldt dit van de hogeschool, wier belangen ons thans hier samenbrengen. Want ze wordt niet van boven aan het volk opgelegd en de natie wordt er niet tegen wil en dank aan vastgehecht. Maar het is dat volk zelf, dat ze opricht en in standhoudt, dat ze steunt met zijne sympathie, met zijn gebod en met zijne gaven. Indien wij die sympathie gaan derven, indien wij daarin niet van jaar tot jaar toenemen, in de Vrije Universiteit niet in haar oorspronkelijk karakter en bedoelen te hand- haven.

Aan de wetenschappelijke waarde, aan de vrije beoefening der wetenschap behoefte deze band met het volk geen afbreuk te doen. Want wij verkeerden in Nederland in het bijzonder gunstige geval, dat de beginselen van ons volks- leven samenvallen met die, welke aan de Vrije Universiteit ten grondslag liggen. Ons volk werd in zijn eigenaardig bestaan en karakter uit de Reformatie geboren. Gereformeerd en nationaal zijn hier te lande innig verwant. Een Gerefor- meerde Hogeschool is nooit, maar is vooral in Nederland geen seculiere, separatistische school, een lievelingsinrichting van enkelen, maar een echt vaderlandsche, nationale school, een school die bestemd is te worden de vrije school voor heel de natie.

Dit wordt echter lang niet genoeg besef. Van links en rechts wordt haar de sympathie ont- houden, die zij noodig heeft. En daarom rust op ons allen de taak, om mede te arbeiden aan de uitbreiding der universiteit. Wij moeten allen op weren niet alleen, maar ook op werven be- dacht zijn. Door hoog houden van het ideaal, door vast te staan op den bodem der Gerefor- meerde belijdenis, door heedscheidenheid en oot- moed, door lankmoedigheid en zachtafmoedigheid moeten wij de hooft en de harten trachten te winnen van allen, die nu nog van verre staan en ons pogen schouderophalend gadeslaan.

Maar dit is het eerste, doch het eenige niet. In de tweede plaats versta ik onder uitbreiding der Universiteit het aanknoopen en versterken van de relaties, die zij heeft en hebben moet met heel het leven en streven van den tegen- woordigen tijd, met de gansche moderne cultuur.

Onze eeuw is meer dan eene andere interes- sant overal, waar zij aangewat wordt. Voor iemand met geloof, moed en kracht is het een lust om te leven. Er is voor ieder wat te doen. Alles stelt ons een vraag, die op antwoord wacht. Alles is veranderd in een probleem, dat om oplossing roept. Allen zoeken en tasten, of zij vinden mochten. De vraag, aan het begin der geschiedenis in het menscheijk hart ge- worpen, herhaalt zich thans op ieder gebied en bij ieder verschijnsel. Is het ook, — zoo fluistert de twijfel in aller oor. Al het absolute wordt ontkennd en voor het relatieve ingeruild.

Te midden van dit relativisme plaatst zich de Vrije Universiteit op den vasten grondslag van het algemeen, ongetuifeld Christelijk geloof. Zij beweert, dat zij een antwoord geven kan op de raadselen des levens. Zij klemt zich vast aan het kruis en ziet daarin de verzoeningsal- tegenstellingen. Maar het is haar niet genoeg en mag haar niet genoeg zijn, om dit alleen in het geloof uit te spreken. Zij moet het antwoord, dat God in zijne openbaring, in schepping en herschepping brengt, in verband brengen met de volheid van het menscheijk leven, gelijk zich dat in deze eeuw onder leiding van Gods Voorzienigheid ontwikkeld heeft. Zij mag de Christelijke belijdenis niet laten zweven als een oliedrop op de wateren, maar behoort de har- monie op te sporen, die er tusschen Gods open- baring en het wezen der dingen op alle terrein bestaat. Zij moet aantoonen, dat man en vrouw, ouders en kinderen, patroons en werklieden, gezin en maatschappij, kerk en staat dan eerst zijn en kunnen zijn, wat zij allen naar hun idee behooren te wezen, indien zij zich voegen naar de regelen, door God in zijn openbaring voor al die levenskringen gesteld. De genade verstoort de natuur niet, maar herstelt haar en richt ze op.

En eindelijk is onder uitbreiding der univer- siteit nog te verstaan de vermeerdering van het aantal dergenen, die in engeren zin tot den kring der universiteit behooren. Hierover is meermalen gesproken, en provinciale universiteitsdagen heb- ben den wensch, dat deze uitbreiding geschieden mocht, soms in moties belichaamd. Van harte hopen wij allen, dat het daartoe eerlang komen moge; dat de vacature in het college van Cara- toren vervuld wordt; dat het aantal hogeschool- en literarische en juridische faculteit wordt uit- gebreid; dat met de natuurkundige faculteit een aanvang kan worden gemaakt.

Maar met wenschen en besluiten verkrijgt men niet veel. Wat wij noodig hebben, zijn mannen, en die stampen men met geen moties uit den grond. Die kan God alleen schenken. En wat wij alleen kunnen doen, dat is bidden, dat Hij ze ons schenken moge in zijne gunst. Maar toch vestig ik nog op twee dingen de aandacht. Ten eerste op iets, dat alle Pro- testantische Christenen in den lande aangaat. En dat is zeker ook, dat zij voor de Vrije Universiteit hunne gaven offeren. Maar er is nog iets kostelijker dan uwe gaven, en dat zijn uwe zinnen. Neen, wij begeeren ze niet alleen, lang niet allen, want dan kregen we niets anders dan een geleerd proletariaat, en dit is het ge- vaarlijkste van alle soorten van proletariaat. Wij begeeren ook zelfs niet alle uitsnemende zonen. Want het is een dwaas vooroordeel, dat een jongen met goeden aanleg daarom alleen zou moeten studeren. Elke kring en elk beroep eischt gaven en krachten. Maar wel moeten voor de studie de alternativeden uit onze kringen worden bestemd. Misschien zullen zij het in handel en nijverheid financieel veel verder brengen. Maar de behoeften van onzen tijd eischen, dat wij de uitsnemendste onzer zonen, indien zij er lust toe hebben, aan de wetenschap wijden. En dan moet dit vooral bij uitbreiding der Vrije Universiteit niet meer voorkomen, dat Christenouders hun zonen, bijv. in de literarische of de juridische faculteit, zenden naar de ongelooftige hogescholen. Op de zonen van Christelijken huize heeft de Vrije Universiteit krachtens haar beginsel en bedoelen aanspraak.

En dan ten tweede nog — onze krachten zijn gering. Wij moeten dat gulweg erkennen, en ons niet sterker en grooter voordoen dan wij zijn. Wie onze kleinheid ons verwijten, moeten wij niet tegenspreken, maar alleen dringend verzoeken, dat zij ons steunen en sterken. Maar des te meer is het dan roeping, om in het kleine getrouw te zijn. En dat geldt nu in het bijzonder de hoogleeraren en stu- denten, en vooral dan ook weer ben, die de studie aan de Vrije Universiteit hebben vol- bracht en thans in het leven eene plaats in- nemen. Zij moeten lid worden of blijven van de Vereeniging van Gereformeerde Hooger Onderwijs en haar belangen naar vermogen voorstaan en bevorderen. Maar van grooter belang is het nog, dat zij lid blijven van de universiteit. Ieder gepromoveerde wordt door zijne promotie opgenomen in het corps der doceerenden, in het corps van hen, die op grondslag der Gereformeerde belijdenis de weten- schap beoefenen en aan anderen onderwijzen. Met het verlaten der school eindigt niet, maar begint de studie. De opleiding aan de Gere- formeerde hogeschool verplicht allen, die haar genoten, om de wetenschap te blijven liefheb- ben en dienen in haar geest. En zoo moge de Vrije Universiteit in Gods gunste eene school word- en, die wortelend in het hart des volks, voor dat volk in al zijn kringen en stan- den een rijken zegen verspreidt.

En het is deze conclusie, die ik met gerust- heid aan uwe stemming onderwerp, omdat ik mij van uwe instemming ten volle verzekerd houd.

De rede van den Hoogleraar werd met har- telijke toetjinging begroet.

De Voorzitter deelt nu mede, dat er bericht is ingekomen van den heer De Waal Malgijt, dat deze door ambtsbezigheden verhindert was de jaarvergadering bij te wonen. Een dergelijk bericht van Prof. Wolter, na het sluiten der vergadering ontvangen, kon des namiddags nog in de meeting worden medegedeeld.

De Voorzitter gaf nu het woord aan Mr. H. W. Hovy, die mededeelde dat voor de Bestuurs- vacature waren uitgebracht 57 stemmen, waarvan 50 stemmen op den heer H. W. van Marle Jr. en 7 op den heer L. G. Weiss. Voor lid van de Commissie van toezicht was gekozen de heer J. Balhuizen met 45 stemmen; de overige stemmen waren verdeeld.

Bij de „rondvraag“ werd het woord gevoerd door de heeren W. C. van Munster en P. J. Kloppe, welke laatste zijn beste wenschen uitsprak voor den verdere groei der Vrije Universiteit, die ook voor de lagere school, met name voor de studie der paedagogie, vruchten moge afwerpen.

worden de krankheden door den Heer wegge- noemen.

Dat deze wijze van genezing algemeen in onbruik is geraakt, komt daarvandaan, dat de menschen in het algemeen ongelooft zich door satan hebben laten verleiden om op dit gebied van de een- voudigheid des geloofs af te wijken.

Het is volgens de aanhangers dezer methode wel zeer te betreuren, want daarvoor wordt nutte- loos veel geld gekwist, veel pijn en ellende geleden, worden vele dierbare menschenlevens verkort en groote geestelijke zegeningen ontbeerd.

Gods zegen is dan o.k. niet langs andere wegen te verwachten. Men kan alleen verwachten dat God regent in zijnen eigenen verordenden weg en die weg is: het geloofsgebed. „Ziedaar“, zegt de heer Zegers in zijn aangehaald werkje „De Geloofsgezing“, „wat ons met nadruk en klem zonder eenigen schroom of eenige terughouding, zonder eenige consideratie ten opzichte van andere wegen en middelen, met groote stelselmatigheid verkondigd wordt“.

Wij geneschuldigen vooral kunnen het ons voor geroemd houden; wanneer de aanhangers van de geloofsgenezing gelijk hebben, oefenen wij een ongeoorloofd beroep uit.

Wij hebben ons vergist; wij meenden, dat wij goed deden, edoch wij zijn onder een goeden schijn, nog wel onder christelijken naam, buiten Gods weg gegaan. Wij deden, wat Hij niet ge- boden heeft; de satan heeft ons verleid, wij hebben aan het geloof schipbreuk geleden, het heerschend ongelooft heeft onze oogen verblind.

Ds. Hazenberg en de zijnen beschouwen hun werk als het werk des Heeren, en zichzelven als predikers van het volle Evangelie, omdat zij Jesus Christus prediken, als den Geneesmeester van lichaan en ziel beide; welke genezingen door Hem op het gebied dlezen, en geheel onmiddellijk, in elk geval, bewerkt worden, op voorwaarde van geloof, en zij beweren, dat allen, die dit niet in- zien, zich nog door satan laten verleiden, om af te wijken van de eenvoudigheid des geloofs.

Ter verdediging van hun stelsel verwijzen de aanhangers van de gebedsgenezing verder in hoofdzak, naar we reiden, naar de woorden van Jakobus, boven reeds kort besproken, waarop wij later nog terug dienen te komen.

Verder halen zij aan de wonderbare genezing van Mirjam op het gebod van Moses, waarnaast dan dadelijk wordt geplaatst de uitspraak: „Ik ben de Heere uw Heelmeester“, Exodus 15: 26. Verder wordt nog gewezen op de genezing der Israëlieten, die door de vurige slangen gebeten waren, door het zien op de koperen slang, op de genezing van Hiskia op het gebod, en voorts op de genezingen door den Heere Jesus en zijne Apostelen tweevoudig gebracht.

Het feit staat bij hen vast, dat uit deze wonder- bare genezingen, die op het gebod geschied zijn, de regel mag worden afgeleid, dat God de Heere bereid is altijd en in ieder geval een wonder te doen, om kranken te genezen.

Het feit staat bij hen vast, dat uit deze wonder- bare genezingen, die op het gebod geschied zijn, de regel mag worden afgeleid, dat God de Heere bereid is altijd en in ieder geval een wonder te doen, om kranken te genezen.

Het adres van den kerkeraad is: A. VAN EDEEN, scriba.

MAASDIJK. Met dank aan den Heere mogen we vermelden, dat de kerk alhier tot openbaring is gekomen. Woonden wij krachtens een vroeger classicaal besluit eenige jaren bij de Geref. kerk van De Lier in, het lang beoogde doel is thans bereikt. De ambten zijn ingesteld en de kerkeraad is Zondag j. i. bevestigd. Zegende de Koning der kerk deze jeugdige plant tot de komst van Zijn Koninkrijk en de verheerlijking van Zijn Naam.

Het adres van den kerkeraad is: A. VAN EDEEN, scriba.

Zondag 3 Juli nam de Geref. kerk te IJmuiden haar nieuw kerkegebouw in gebruik. Bij welke gelegenheid Ds. J. H. Koers sprak over Ef. 2: 20.

Het gebouw, dat ongeveer 630 zitplaatsen tel- t, was geheel bezet. Met pastory eenzijdig en een woonhuis anderszijds, is het een sieraad voor onze plaats. Zonder overdrijving mag gezegd i. Het werk zelve prijst den meester en doet den architect Tjeerd Kuipers alle eer aan. Dat dit kerkegebouw in een dringende behoefte voorziet, wordt algemeen erkend en was dan ook Zondag duidelijk merkbaar. Vooral voor de visscher- lieden is het een nikkomst. De kerkeraad be- tuigt zijnen hartelijken dank aan allen, die door gebod en gave, door woord of daad, vele of weinige steenen tot dit kerkegebouw aandroegen. Bovenal dankt hij echter Hem, die ook alles tot dien arbeid der liefde wilde bewerken, en ons als gemeente zoo rijk bewelddigde.

Namens den Raad der kerk voornoomd: P. DE RAADT, Sub. scriba.

Kort verslag van de vergadering der classe Almkerk, gehouden te Alm ker 30 Juni 1904.

1. De vergadering wordt op de gebruikelijke wijze door Ds. Bosch geopend als praeses der roepende kerk.

2. Uit de credentiebrieven blijkt, dat alle ker- ken der classe wettig zijn vertegenwoordigd.

3. In het modcramen nemen zitting o. a. Ds. Bosch praeses, Ds. Lanting assessor en Ds. Alders scriba.

4. De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

5. Ingekomen stukken der kerken van Harder- wijk en van Zevenbergen worden voor kennis- geving aangenomen.

6. Rapporten. Ds. Bosch, Ds. Goedbloed en broeder Oost als deputaten, om saamspreking te houden met de provinciale deputaten der zen- ding, nog niet aan hun opdracht hebbende vol- daan, worden gecontinueerd.

Namens afgevaardigden naar de particuliere Synode, brengt Ds. Lanting verslag uit.

Bosch, Goedbloed en Alders; kerkvisitatie D.D. Davelaar en Kapteijn primi; Ds. Osinga scr.; hulpbehoevende kerken Br. G. van Oort, Br. G. v. t. Sant en Br. A. Oost; Kas art. 13 D. K. O. Br. W. N. de Leeuw, coll. Theol. School, theol. faculteit V. U. en zen- ding Ds. Lanting.

12. De vacatuurbeurten worden geregeld en aangewezen.

13. Roepende kerk voor volgende vergadering is de kerk van Andel, plaats van samenkomst Nieuwendijk, datum 15 September e.k. smor- gens 9 uur.

14. De praeses doet de gebruikelijke rond- vraag. De kerk van Dassen wordt weder voor een jaar de steun der classe toegesegd.

15. De vergadering wordt door den pr. Ds. Bosch, gesloten en de assessor, Ds. Lanting gaat voor in dankgebed.

Namens de classe Almkerk, G. J. D. ALDERS, Scriba.

Buitenland.

Frankrijk Technisch onderwijs door Kloosterorden.

Den geestelijken orden der Roomsche kerk is door de Franseche regering het geven van onderwijs verboden. De niet geautoriseerde orden zijn uit Frankrijk door het Ministerie Combes verdreven; die orden die op Frankrijk's bodem konden blijven, mogen door middel van het geven van onderwijs op scholen geen invloed uitoefenen op de vorming van het opkomend geslacht. Doch de leiders dezer orden geven niet spoedig den strijd op. Zij zoeken verloren terrein te herwinnen door het geven van tech- nisch onderwijs en wel in het kleedermaken, schoenmaken, en andere vakken, om aldus het opzet der regering, de macht en den invloed der Roomsche kerk te snuiken, te keeren. Wie weet of na verloop van eenigen tijd niet door de regering wordt doorgedreven om alle geeste- lijke orden het land uit te drijven.

Voor 's hands zal daarvan echter niet veel komen. Immers, bij socialistischen hoek wordt aan het Ministerie Combes openlijk verweten, dat het door zijn verwoeden strijd tegen de geestelijke orden verzuimt in het land die sociale hervormingen tot stand te brengen, waaraan het behoefte heeft. Reeds is dit den eersten Minister niet onduidelijk in de kamer van afgevaardigden gezegd. Daardoor is het huidige Ministerie gestuit in zijn vaat om de Roomsche kerk en tegelijk daarmede andere kerken te verwoesten. Daaruit is ook te ver- klaren, dat het Ministerie het niet durft het concordaat te verbreken. De Roomsche kerk heeft toch met Napoleon I eene overeenkomst getroffen (concordaat) waarbij bepaald werd dat onder sekere voorwaarden, waartoe het goedkeuren van benoemingen tot bisschop be- hoort, de dienaars der Roomsche kerk uit de kas van den staat zouden bezoldigd worden. Dit concordaat is velen een doorn in het oog. Doch het Ministerie-Combes schijnt voor 's hands niet van plan aan het concordaat te tornen, omdat het er voor 't oogenblik geen meer- derheid voor kan vinden. Wel genieten onder- scheiden hogere en lagere geestelijken geen staatstractement, omdat de regering het voor hen persoonlijk inhield als straf voor benoe- mingen op staatkundig gebied, die het Ministerie niet aanstaant. Toch houden wij het er voor, dat als het Ministerie-Combes nog eenige jaren leven gegund wordt, het concordaat zal worden verbroken. Mits aan de kerken maar vrijheid van de uitoefening harer religie gelaten worde, zouden wij het opheffen van het concordaat niet betreuren.

Gemengd nieuws.

In Engeland wordt geklaagd over den geldelijken nood, waarin onderscheidene groote Christelijke vereenigingen zich nu en dan bevinden. Terecht wordt de oorzaak gezocht in de omstandigheid, dat de meeste Christenen niet systematisch en naar hun vermogen geven. We meenen dat het in Engeland in deze beter gesteld is dan in Nederland maar toch ook in Engeland moet geklaagd dat de gaven voor Christelijke doeleinden niet ruim genoeg vloeien. „Men heeft gezegd dat het geld bij de menschen schaarsch is, en dat daaruit de tekorten zijn te verklaren. Bij menigen kan dit zoo zijn. Maar de opgave van testamenten die dag bij dag gepubliceerd worden bewijst duidelijk, dat een enorm groot getal menschen hun geld tot eene aanmerkelijke hoogte hebben opgestapeld. Wij vragen waar de verhouding is wanneer van een vermogen van een miljoen gulden een f 50,000 afgezonderd wordt voor godsdienstige en philanthropische doel- enden! Men geeft te veel naar willekeur. Wille- keur moet vervangen worden door conscientieus handelen. Elke geconcentreerde Christelijke vereeniging zou in bloeienden toestand verkeeren, als de gehele kerk het systematisch en naar vermo- gen geven in toepassing bracht.“ Aldus *The Christian*.

In Engeland neemt de erbid voor den dag des Heeren voortdurend af. In Londen alleen zijn elken Zondag tegenwoordig 24,000 winkels open. In het parlement deed lord Avebury een voorstel om hieraan een eind te maken. Doch hij nam zijn voorstel terug, waarover de voorstanders van heiliging van den dag des Heeren niet treuren. Volgens de *Bill* van lord Avebury zouden de winkels die tabak en sigaren, couranten, en sterken- drank verkoopen, open mogen blijven. Er is altijd nog een groot deel van het Engelsche volk, dat de Engelsche Zondagsviering wil behouden, en dit deel wil natuurlijk een *Bill* waarbij de winkels gesloten worden, doch niet met uitzondering van die, welke alcoholische dranken enz. verkoopen.

WINKEL.

Voor Kinderen.

OOST EN WEST.

XXV.

VERKIJELD.

Het lang uitblijven van onzen officier was te Londen niet onopgemerkt gebleven, en de opperbevelhebber ontving graaf De Rye, dien hij trouwens te nauwernood kende, juist niet vriendelijk.

Het waren destijds booze tijden. Ontrouwen en verraderlijke handeling, ze kwamen menigvuldig voor. Men wist, dat velen bij de eerste de beste gelegenheid bereid waren de wapens tegen de regering op te nemen en ook dat niet weinigen voor goud waren om te koopen. Dit maakte, dat de een den ander niet vertrouwde en inzonderheid op vreemdelingen een wakend oog werd gehouden. Ook was bekend, dat de Roomschen het meest met Jakobus hielden, terwijl de Protestanten ijverden voor den Prins, Koning Willem den derde. Zelfs tusschen Neder- landers en Engelschen, destijds zoo nauw ver- bonden, bestond volstrekt geen innige vrien- dschap. Telkens klaagden de Engelschen, dat de Oranjevorst zijn landgenooten voortrok.